

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 102g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 57 alin. (1) lit. d) teza a II-a din Legea insolvenței nr. 149 din
29 iunie 2012

(hotărârea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții)

CHIȘINĂU
27 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 18 aprilie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „[h]otărârea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții se ia numai de creditorii garantați, care dețin garanții reale asupra acestor bunuri” din articolul 57 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Gheorghe Bunescu, lichidator al SRL „Fortina-Labis”, în dosarul nr. 2i-348-6/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Vitalie Guțan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-o hotărâre din 17 septembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, a intentat procesul de insolvență în privința *Fortina-Labis* și l-a desemnat pe dl Gheorghe Bunescu în calitate de administrator al insolvenței.

4. Printr-o încheiere din 6 martie 2025, Judecătoria Chișinău a dispus intrarea în faliment a *Fortina-Labis*, în vederea lichidării patrimoniului. Prin aceeași încheiere, dl Gheorghe Bunescu a fost desemnat lichidator al debitorului insolvent.

5. La 25 martie 2025, reprezentantul creditorului Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” SRL, dl avocat Sergiu Leontean, a formulat o contestație împotriva unor măsuri întreprinse de lichidatorul debitorului insolvent.

6. În procesul de examinare a contestației, la 8 aprilie 2025, dl lichidator Gheorghe Bunescu a ridicat, în interesele *Fortina-Labis*, excepția de neconstituționalitate a textului „[h]otărârea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții se ia numai de creditorii garantați, care dețin garanții reale asupra acestor bunuri” din articolul 57 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

7. Printr-o încheiere din 16 aprilie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

9. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 57 Cvorumul adunării creditorilor

„(1) La adunarea creditorilor unde se soluționează problemele valorificării masei debitoare negrevate cu garanții, drept de vot au numai creditorii chirografari. **Hotărârea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții se ia numai de creditorii garantați, care dețin garanții reale asupra acestor bunuri.** Creditorii cu creanțe sub condiție suspensivă pot vota doar după îndeplinirea condiției.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că prevederile Legii insolvenței nu reglementează modalitatea de contestare a hotărârii de valorificare a bunurilor garantate de către creditorii chirografari. Totodată, având în vedere că creditorii chirografari nu participă la luarea deciziilor asupra distribuției intermediare a sumelor bănești, aceștia nu cunosc cu exactitate remediile procesuale care pot fi utilizate în astfel de situații.

11. În opinia autorului, lipsa mijloacelor procedurale pentru realizarea dreptului la apărare al creditorilor chirografari afectează caracterul echitabil al procesului, inclusiv drepturile debitorului.

12. Din aceste motive, autorul sesizării afirmă că dispozițiile criticate contravin articolelor 20, 23, 26, 46, 54 și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

15. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 57 alin. (1) teza a II-a din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Curtea constată că norma contestată nu a făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

17. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de insolvență, Curtea admite că instanța ar putea aplica prevederile criticate în cauza în care a fost ridicată excepția.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 25).

19. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 119 (*folosirea căilor de atac*) din Constituție.

20. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolele 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (a se vedea DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 23; DCC nr. 12 din 2 februarie 2023, § 20).

21. Referitor la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, Curtea menționează că aceste articole devin incidente atunci când unei persoane îi este restricționat dreptul de acces la justiție sau dreptul la apărare în cazul în care în privința acestuia a fost emis un act care îi afectează drepturile și libertățile fundamentale (a se vedea DCC nr. 138 din 26 octombrie 2023, § 20).

22. Cu referire la incidența articolului 119 din Constituție, Curtea notează că părțile interesate și autoritățile competente pot exercita căile de atac numai în condițiile legii. În acest context, Curtea reiterează că ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate, cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr. 95 din 1 august 2024, § 27).

23. În această cauză, Curtea observă că autorul sesizării susține că norma contestată evidențiază o contrarietate între interesele creditorilor garantați și a creditorilor chirografari, iar datorită formulării ambigue nu este clar: (i) dacă decizia unilaterală a creditorului garantat are o putere juridică similară hotărârii adunării creditorilor; (ii) dacă creditorii chirografari ar putea contesta hotărârea adunării creditorilor garantați; precum și (iii) dacă la adunarea creditorilor convocată doar pe chestiunea valorificării bunurilor grevate garanții ar fi obligatorie și participarea creditorilor chirografari.

24. Astfel, Curtea observă că neclaritatea normelor contestate invocată de către autorul sesizării nu urmărește apărarea drepturilor fundamentale ale lichidatorului, ale debitorului insolubil, ci mai curând acționează în interesele creditorilor chirografari, dar împotriva creditorilor garantați ai debitorului insolubil. În acest sens, Curtea reiterează că, deși acțiunile administratorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea într-o proporție cât mai mare a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2) din Legea insolvențității), creditorii sunt ei înșiși participanți la procesul de insolvențabilitate și ar putea acționa în mod independent pentru a-și proteja propriul interes (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 179 din 25 noiembrie 2021, § 18). Prin urmare, Curtea reține că pretinsa problemă de constituționalitate pe care o ridică autorul sesizării nu-l vizează în mod direct (a se vedea DCC nr. 97 din 10 august 2023, § 25; DCC nr. 20 din 21 martie 2024, § 36).

25. Curtea subliniază că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă soluția sa îi poate fi favorabilă autorului excepției. În caz contrar, acest instrument devine o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție

preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia (a se vedea DCC nr. 54 din 19 aprilie 2022, § 32; DCC nr. 20 din 21 martie 2024, § 37).

26. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 102g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a textului „[h]otărârea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții se ia numai de creditorii garantați, care dețin garanții reale asupra acestor bunuri” din articolul 57 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Gheorghe Bunescu, lichidator al SRL „Fortina-Labis”, în dosarul nr. 2i-348-6/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 27 noiembrie 2025
DCC nr. 179
Dosarul nr. 102g/2025